

Τάσος Ανθουλιάς

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΡΟΔΟΥ

Από τους αρχαίους χρόνους
ως το 2020 μ.Χ.

Η ιστορία της Ρόδου
χρονολογείται από τους αρχαίους Μυκηναίους.
Είναι το τρίτο πολυπληθέστερο
Ελληνικό νησί.





Στη βορειοδυτική πλευρά του νησιού βρέθηκε ο παλαιότερος Νεολιθικός οικισμός που χρονολογείται στο 2400 - 1950 π.Χ. Η αποίκιση της Ρόδου από τους Μυκηναίους χρονολογείται τον 15ο αιώνα π.Χ. Τα ευρήματα αυτής της περιόδου προέρχονται από τάφους με ενδιαφέροντα κτερίσματα, όπως διάφορα αγγεία τελετουργικής χρήσης, ξίφη, δόρατα, χάλκινα εργαλεία καθημερινής χρήσης, αλλά και κοσμήματα υψηλής τεχνικής.

Τον 8ο αιώνα π.Χ. ήρθαν στη Ρόδο οι Δωριείς και δημιούργησαν τρεις πόλεις: τη Λίνδο, την Ιαλυσό και την Κάμειρο. Στη φωτογραφία είναι η ακρόπολη της Λίνδου πάνω από τον σημερινό παραδοσιακό οικισμό. Έχει πλούσια ιστορία. Είναι η γενέτειρα του Κλεόβουλου, ενός από τους επτά σοφούς της αρχαιότητας, του Χάρη, γλύπτη του περίφημου Κολοσσού και του Παναιτίου, του φιλόσοφου που εισήγαγε τη στωική φιλοσοφία στη Ρώμη.



Ο Ναός της Αθηνάς Λινδίας ήταν ιερό στη Λίνδο της Ρόδου, αφιερωμένο στη θεά Αθηνά. Ήταν ένα σημαντικό πανελλήνιο ιερό της Αθηνάς που βρίσκεται στην ακρόπολη της Λίνδου. Η φήμη του ναού επιβεβαιώνεται από το γεγονός ότι ο Μέγας Αλέξανδρος και πολλοί από τους διαδόχους του πρόσφεραν εκεί θυσίες και αφιέρωσαν όπλα μετά από νίκες.

Στη φωτογραφία είναι το ανάγλυφο ενός Ροδιακού πολεμικού πλοίου σκαλισμένο στον βράχο στους πρόποδες των σκαλοπατιών που οδηγούν στην ακρόπολη της Λίνδου. Στην πλώρη στεκόταν ένα άγαλμα στρατηγού. Το ανάγλυφο χρονολογείται περίπου στο 180 π.Χ.





Στο βορειοδυτικό άκρο της Ρόδου είναι η Ιαλυσός. Δίπλα στη σύγχρονη πόλη της Ιαλυσού έχουν βρεθεί τα ερείπια της αρχαίας Ιαλυσού. Εκεί ήταν κτισμένος Ναός της Αθηνάς, τα ερείπια του οποίου φαίνονται στη φωτογραφία.

Ο Διαγόρας από την Ιαλυσό ήταν ένας από τους διασημότερους πυγμάχους της αρχαιότητας. Έζησε τον 5ο π.Χ. αιώνα και ο Πίνδαρος τον εξύμνησε με μία από τις επινίκιες ωδές του. Ο ίδιος και οι τρεις γιοί του ήταν Ολυμπιονίκες. Ο μικρότερος γιος του, ο Δωριέας ίδρυσε την πόλη της Ρόδου. Η μία από τις δύο κόρες του ήταν η πρώτη γυναίκα στην οποία επιτράπηκε να παρακολουθήσει τους αγώνες στην Ολυμπία, αφού επικαλέστηκε τις νίκες του πατέρα και των αδελφών της.



Η Κάμιρος βρίσκεται στη δυτική ακτή του νησιού, σε τέσσερα χιλιόμετρα απόσταση από το σημερινό χωριό Καλαβάρδα. Κατά την προϊστορική περίοδο η περιοχή κατοικήθηκε από τους Μυκηναίους. Η ίδια η πόλη ιδρύθηκε από τους Δωριείς. Ο σεισμός του 226 π.Χ. κατέστρεψε την πόλη. Και ο σεισμός του 142 μ.Χ. κατέστρεψε την πόλη για δεύτερη φορά.

Στην κορυφή του λόφου ήταν η Ακρόπολη, η οποία περιλαμβάνει το συγκρότημα του ναού της Αθηνάς Καμειρίας και μία Στοά. Έχει δεξαμενή νερού για 600 κυβικά νερό, αρκετό για 400 οικογένειες και φτιάχτηκε τον 6ο αιώνα π.Χ.





Η Ακρόπολη ανασκάφηκε από ξένους αρχαιολόγους μεταξύ 1859 και 1864. Πολλά από τα ευρήματα από τις ανασκαφές τους φυλάσσονται τώρα στο Βρετανικό Μουσείο του Λονδίνου.

Στη φωτογραφία βάζο με κεφάλι πολεμιστή (580 π.Χ.).

Το 408 π.Χ. οι πόλεις ενώθηκαν για να σχηματίσουν μια επικράτεια. Έκτισαν την πόλη της Ρόδου, μια νέα πρωτεύουσα στο βόρειο άκρο του νησιού. Το σχέδιο δημιουργίας της εποπτευόταν από τον Αθηναίο αρχιτέκτονα Ιππόδαμο. Στη φωτογραφία ο Ναός του Απόλλωνα στην Ακρόπολη της Ρόδου.



Η Ρόδος έγινε μέρος της αυξανόμενης αυτοκρατορίας του Μεγάλου Αλεξάνδρου το 332 π.Χ., αφού νίκησε τους Πέρσες. Ο Δημήτριος ο Πολιορκητής ήταν ένας από τους διαδόχους του Μεγάλου Αλεξάνδρου, ιστορικό πρόσωπο κατά τους αιματηρούς πολέμους που ξέσπασαν γύρω από την επικράτηση στα εδάφη της Ανατολικής Μεσογείου μετά τον θάνατο του Αλεξάνδρου.



Σύμφωνα με τον θρύλο, ο θεός Ήλιος έσωσε τον λαό της Ρόδου από μία επίμονη πολιορκία του Δημητρίου του Πολιορκητή. Ως έκφραση ευγνωμοσύνης προς τον προστάτη θεό τους, οι Ρόδιοι ανήγειραν τον Κολοσσό, ένα γιγαντιαίο μπρούντζινο άγαλμα –ένα από τα εφτά θαύματα του κόσμου– έργο του Χάρη από τη Λίνδο. Το 222 π.Χ., περίπου 60 χρόνια μετά τα αποκαλυπτήρια, ο Κολοσσός κατέρρευσε μετά από έναν μεγάλο σεισμό.

Η Ρόδος είχε την αίγλη ενός μεγάλου πνευματικού κέντρου από τα μέσα του 2ου αιώνα π.Χ. μέχρι τα μέσα του 1ου αιώνα π.Χ. Δραστηριοποιούνται στη Ρόδο μερικοί από τους σπουδαιότερους φιλόσοφους και ρήτορες της εποχής, όπως ο Ίππαρχος ο Ρόδιος, Στη Ρόδο σπούδασαν πολλοί Ρωμαίοι, όπως ο ρήτορας Κικέρωνας και ο Ιούλιος Καίσαρας.



Εκείνη την περίοδο κατασκευάστηκε το γλυπτό, μαρμάρινο έργο το «Σύμπλεγμα του Λαοκόωντος». Το έργο που φυλάσσεται σήμερα στο μουσείο του Βατικανού είναι μάλλον Ρωμαϊκό αντίγραφο του 1ου αιώνα π.Χ. εξαιρετικά καλής ποιότητας. Ο μύθος του Λαοκόοντα είχε γίνει θέμα χαμένης τραγωδίας του Σοφοκλή. Ο Λαοκόων θανατώθηκε μετά την απόπειρά του να αποκαλύψει, με χτύπημα ακοντίου, το τέχνασμα του Δούρειου Ίππου. Τα φίδια που έπνιξαν αυτόν και τους γιους του είχαν σταλεί από τη θεά Αθηνά.



μετέφερε τον χαλκό με πάρα πολλές καμήλες.

Από τον 10ο αιώνα η Βυζαντινή αυτοκρατορία είχε παραχωρήσει πολλά εμπορικά προνόμια σε ναυτικά κράτη των Λατίνων, όπως η Βενετία και η Γένοβα, επιζητώντας τη συμβολή του στόλου τους στους πολέμους της. Τα προνόμια αυτά είχαν τελικά μεγαλύτερο αρνητικό αντίκτυπο αφού επέτρεψαν στους Λατίνους να λειτουργούν ως «κράτος εν κράτει». Αξιοσημείωτο γεγονός για τη Ρόδο είναι πως το 1191 ο Άγγλος βασιλιάς Ριχάρδος ο Λεοντόκαρδος στην πορεία του για τους Αγίους Τόπους σταμάτησε στο νησί και συγκέντρωσε τρόφιμα και μισθοφόρους.



Οι Ιωαννίτες Ιππότες (του Τάγματος του Αγίου Ιωάννη της Ιερουσαλήμ) επιτέθηκαν στη Ρόδο, με επικεφαλής τον μεγάλο Μάγιστρο Φουλκ ντε Βιλαρέ, το 1306 και μέχρι το 1310 την είχαν κατακτήσει ολόκληρη. Οι Ιωαννίτες μετέφεραν τη βάση τους στο νησί, το οποίο έγινε το κέντρο των δραστηριοτήτων τους, έως ότου αυτό κατακτήθηκε από την Οθωμανική Αυτοκρατορία το 1522.



Κατά τη διάρκεια της παραμονής των Ιπποτών στη Ρόδο οι οχυρώσεις επεκτάθηκαν, εκσυγχρονίσθηκαν και συνεχώς ενισχύονταν. Ένα νοσοκομείο, ένα παλάτι, αρκετές εκκλησίες ήταν ορισμένα από τα πολλά δημόσια κτίρια τα οποία ανεγέρθηκαν την εποχή αυτή. Τα κτίρια αυτά αποτελούν αξιοσημείωτα παραδείγματα της Γοτθικής και Αναγεννησιακής αρχιτεκτονικής.

Στη φωτογραφία η είσοδος στο κάστρο των Ιπποτών.



Η οδός των Ιπποτών.

Το παλάτι του Μεγάλου Μάγιστρου.





Η Τουρκοκρατία στη Ρόδο ξεκινάει την 1η Ιανουαρίου 1523, με την αποχώρηση των Ιπποτών από το νησί, και λήγει την 5η Μαΐου 1912, με την κατάληψη της πόλης από τους Ιταλούς, διαρκώντας σχεδόν τέσσερις αιώνες. Η πόλη κατακτήθηκε από τον Σουλεϊμάν τον Μεγαλοπρεπή, ο οποίος προσευχήθηκε στην εκκλησία του Αγίου Ιωάννου του Προδρόμου που μετατράπηκε σε τζαμί.

Όσοι Έλληνες παρέμειναν στην πόλη εξαναγκάστηκαν να εγκαταλείψουν τα σπίτια τους και να μετακινηθούν έξω από το οχυρωμένο τμήμα της. Έτσι γύρω από τα τείχη δημιουργήθηκαν τα λεγόμενα «μαράσια». Στη φωτογραφία απεικόνιση του λιμένα της Κολώνας το 1836.



Το 1912 ιταλικά στρατεύματα καταλαμβάνουν τη Ρόδο και τα υπόλοιπα Δωδεκάνησα. Οι Ιταλοί γίνονται δεκτοί ως ελευθερωτές από τους κατοίκους του νησιού, οι οποίοι ελπίζουν ότι η κατοχή θα είναι προσωρινή. Όμως οι Ιταλοί απέβλεπαν σε προσάρτηση της Ρόδου και των άλλων νησιών στην Ιταλία και εμπόδισαν κάθε ενωτική κίνηση με την υπόλοιπη Ελλάδα. Η διοικητική και δικαστική εξουσία ασκείται από Ιταλούς, επίσημη γλώσσα είναι η ιταλική, η διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας καταργείται, το εμπόριο και η βιομηχανία βρίσκονται σε ιταλικά χέρια.



Με τις Συνθήκες Ειρήνης των Παρισίων, η Ρόδος μαζί με τα άλλα νησιά των Δωδεκανήσων, ενώθηκε με την Ελλάδα τον Φεβρουάριο του 1947. 6.000 Ιταλοί άποικοι αναγκάστηκαν να εγκαταλείψουν το νησί και επέστρεψαν στην Ιταλία. Στη φωτογραφία η είσοδος στο λιμάνι στο Μανδράκι.

Η Κοιλάδα των Πεταλούδων είναι βιότοπος της Ρόδου. Αποτελεί και αξιοθέατο της περιοχής. Στην Κοιλάδα φιλοξενείται ένα σπάνιο είδος πεταλούδας. Στην «Κοιλάδα των Πεταλούδων» η πεταλούδα εμφανίζεται στα μέσα του Ιουνίου και μεταναστεύει στα τέλη του Σεπτεμβρίου.

